

MAI SZERB KÖLTŐK*
STEVAN RAIČKOVIĆ
FÖLJEGYZÉS

Félálomban

A sötétben fölálltam

És rakosgattam egy tárgyat a szobában
valami teljesen körvonalazatlan
és halvány szimmetria szerint
Mely talán segít
Fölbukkanva egy keskeny repedésben

Az álom

És teközted.

És újra lefeküdtem

És aztán megint fölkeltem

És lefeküdtem

Ki tudja hányszor újra.

(Egész éjjel úgy éreztem hogy a dolgok körülöttem
rendetlenségben hevernek téves helyen mindegyik
hogy az alapvető egyensúly bennem véglegesen
és helyrehozhatatlanul széttört és nem tudom
összeforrasztani többé sehogyan és többé sohasem.)

* A Republika c. folyóirat válogatása alapján

MIODRAG PAVLOVIĆ

VERMEER

*A festő műtermében üresen
maradt egy szék, elöl, a teremhez közel.
A mester a vászonra visz valamit,
amiből csak a háta látszik.
A lány sem néz előtte senkire,
míg azúrba öltözve, mesterkélten,
mégis bájosan, a kezében könyvet és trombitát tart.*

Ő, aki a művészeteket testesíti meg,
feledkezik meg róluk legelőbb.

JUDITA ŠALGO

SEBES SZERELEM

A fennkölt dolgokról emelt hangon,
a törékenyekről aprólékosan;
a vízről folyékonyan, a késről metszőn,
teljességben a mindenségről.

Sebes a szerelemben,
Első látásra nyilatkozom,
az első pillanattól a másik életébe nézek,
másokkal harmadik személyben élek,
a világ arca előtt négy lábon állok,
készen arra, hogy egy ötödikkel betapasszam
mind az öt érzékelem.
A hat munkanap alatt a szív legvégére elérek:
a hetediket, az úrén, fületem a hetedik lakatra tapasztva
hallgatom őt, hogy üti titkon számomra
más fejében a pihenés, idejét.

BOŠKO IVKOV

JURAJ T*

1.

madárka

piciny
madárkaujjongó
tűz
a testébenönmaga
gyújtja meg
önmagábanmagától
lobog

önmagát lobbantja lángra

többé a
tűzből
fölröppenni
nem fogcsak annak
majd csak annak
ki szétkaparja
a forró hamut
lobbantja fel
szeme lángját
piciny
hunyorzó parazsa

* Juraj Tušiak jugoszláviai szlovák költő és műfordító; 1935-ben született, és 1986. I. 17-én halt meg.

2.

míg állunk
az udvaron
lefödött
leszögezett hamvai fölött
egyszerre csak
juraj lánya
ugyanakkor
juraj fia
végighúzta ujját
a poros fődélen
mintha apjuk
nem egy napja
volna halott
de száz éve

vagy mintha a
halál
mindnyájunknak ugyanaz a
vén lenne
és sorra kerülnénk
amikor eljut hozzánk
az idő
és az út
porával takarva

3.

nézd
juraj mennyire
hasonlított
szülőházához

alacsony eresz
keskeny tornác
galambok a
tetőgerincen
gyümölcsfák lepecsételve
a januárral
mint gazdájuk
a hallgatással

4.

a temető mellé
helyeztük hamvait
a fakadó búzába
egy nyárfa alá
valaki meglátta
a tévedést

jurtuš
ugyanis
annak idején
erősen megfogadta
hogy
hamvaiból
hársként fog
feltámadni

de hogy
tévedés történt-e
most még
nem tudhatjuk

jövő júliusban
kell megszagolni
hogyan fog
a nyárfa
illatozni

(1986. I. 18—19.)

MILOŠ KOMADINA

TITKOS HELYEK

Léteznek titkos helyek a városban,
melyeket senki nem ismer biztosan.
Szárzarak. Porosak. Világosak.

Egy ilyen padlás testén
néhány üveg és festmény
hever porlepetten.

Egyedül te tudsz róla.
Néha eljössz, hogy nézzed
a szép és poros tárgyakat,
és semmit nem érint kezed.

A fény betölt.
Bűvösen nyugodt leszel.
Mint egy szerzetes. Hallgatsz.
Hallgatsz.
Vagy imádkozol?

IVAN V. LALIĆ

MELANKÓLIA

Lassan távozó esztendő, romló márciusi hó,
Üzemény a kerti munkákra korlátlan mennyiségben,
A tél agarai még visszaneznek elmenőben,
Nedves irhájuk alatt már valótlanok; ez az ünnep
Az ürességé, a csorgással szegélyezve, ami csöpög
A tetőkről hajnalonként. Ez a hang foltta fog
Sűrűsödni, és a ház nyugati falát áztatja —
Így az üresség látható ellentétévé áll össze,
Mely a bomlást jelzi. Ez lenne az, amit néz
Az a koronás és szárnyas nő gondos
Rendtelenségbe metszve egy rézlemezre Nürnbergben
A távoli, talán ezeröttszáztizennégyes évben.
Délen a tavasz oldozza a nedves szelek béklyóit,
A halálnak nyirkos az árnyéka, míg áthatol a falon.

JOVAN ZIVLAK

KÖHÖGÉS

most is amikor a tél a közelünkben
 engedmények nélkül amelyek megszólalhatnak
 a mondatok mélyéből
 kezek sötétjében melyek sebesen összetapadtak
 mint szaglás a korai száraz fagyban
 a föl nem ébresztett teremtmény
 kicsinyeskedő
 ostoba
 a teljességet szeretné bekötni egy zsákba
 és üvöltve
 kidobni a forró és sajtó mélységet
 bensőjéből
 amely a szerelemre emlékezteti
 a betegségre
 az ütésekre melyeket elszenvedett
 szelídségből
 mely egy pillanat alatt
 dühvé változik
 mindezt a lidércnyomást
 mindezt a bolhaköhögést
 ő meg fogja munkálni
 piciny meleg kertecskét fog letaposni
 és éléneklí mindazt amit tud
 auuuuu

VUK KRNJEVIĆ

SZENT FÖLD

Ó, engedjete át az időnek, amely a sejtett való
 helyére emel,
 a tájakra, mely szeret, engem,
 mert ezt a valót jövődő szívemben hordom,
 születésemben,

mely így, mint kigondolt reggel a tenger nyílt vizén árad,
mely kinyújtózik, hogy elvegyen engem,
hogy összeeskessen a megnyugvás bántó gondolatával,
halottak üvöltésével,
amelyből a szégyen karjai, az öntudatlanság szörnyű
látványának karjai bőrig csupaszítanak,
a megvetés csupasz bőréig,
zavaros jelszóig, mely nem az én hangom,
hanem az ősök érkeznek gyöngé hallásomban.

Ó, engedjete át az időnek, a fájdalom köve meg hadd görögjön,
hadd üszkösödjön,
a sebzett remény alvilágának kiagyalt nap,
a meg nem született anyáé,
a gyermekeké, akik csak ezután szülik meg a jövő halál helyét,
nem az apákét, hanem a maguk haláláét,
míg álmukat meg nem törí az elmélyedés szépsége,
az elsorvadt roham behatolásának sorsa az álom
felelete előtt a fáradt való szelében.

R A Š A L I V A D A

LAKOMA LEVI HÁZÁBAN

Minket akik ügyesek vagyunk a gyermekekkel
És nem tudunk semmi mást
Mint az őszibarack héját
Mint a mag kopogását a dobhártyákon
Minket akiket becsapott a testünk verembe dobnak
Telve ifjú zsebmetszőkkel selyem zsebbel
és szemtelen villanással a zápfogakba rejtve
Minket akiket tivornyák emésztenek és vigasztalnak
Akiiket a szerelem szeretetté tesz
Kálváriacímerként fölszegeznek
Hogy gyűjtsuk hogy oltsuk szívüket
Undorodva a világtól
Tehát magunktól
Dühünk az ő keresztjük lesz
Az ő irtózva megoldott köldökük a mi pászánk

És elraboljuk tőlük elraboljuk gyermekeiket
A 17 a hétéveseket
Összeroppantjuk fejüket a hiábavalóság fogójával
Szürcsöljük szemükből a sárga foltokat
Reményük kenőcsét dörzsöljük ráncainkba
Minket akik tudjuk hogy minél gyöngébb a szerelem gyökere
Annál édesebb a gyümölcse
Fekete nádból készült karóba húznak
Megölnek hogy ne irigykedjenek ránk
Ünnepelnek hogy elfelejtsenek minket
Ők nem tudják hogy a szellem nem kettőződik meg
Mi büszke terméketlenek
Az apaság vagy az anyaság vétke nélkül
Nem vagyunk a szaporodás pocsolójában
Kakasainknak elmetszve nyelve
Művészetünk ravasz és ára az élet
Álmaink idősebbek nálunk
Bordák melyekből az isten születik
Csak mi látjuk hogy a bölcs kékség
Álarca mögött
Gyermek áll
Mozdulatlanul
Mint csikó a ködben
Arcáról csöppentünk le
Lecsúsztunk a válláig egészen
És itt létrehoztuk a végtelenséget
Mégis ez a
Megfosztottság a hitetlenségtől és a végességtől
A távolságnak és a közelségnek ez a letiprása
Súrolja minden törekvésünket minden cselekedetünket

LADÁNYI István fordításai